

Hallintotieteiden tutkinto-ohjelman valintakoe 31.5.2023, klo 12-16

TAMPEREEN YLIOPISTO JA VAASAN YLIOPISTO

Valintakoeohjeet ja tehtävät

YLEISTÄ

Aika

Valintakoe kestää neljä tuntia kokeen aloitushetkestä lukien.

Paikka

Kukin kokeeseen osallistuva kirjoittaa kokeen siinä salissa, johon hänet on etukäteen sijoitettu. Ainoastaan kokeen valvoja voi määrätä osallistujan siirtymään toiseen saliin.

Valvonta

Salissa olevien valvojen antamia ohjeita on noudatettava. Tarvittaessa voit kutsua valvojan luoksesi nostamalla kätesi.

Sinulla saa olla mukana kirjoitusvälineet, henkilöllisyystodistus ja pienet eväät. Yksi korkillinen juomapullo sallitaan. Erilaisten sähköisten viestimien käyttö on kielletty. Vilpinteko johtaa koesalista poistamiseen ja koko kokeen hylkäämiseen. Tämän vuoksi on syytä pitää katse tiukasti omassa paperissa väärinkäsitysten välttämiseksi.

Liikkuminen ja poistuminen

Kokeen aikana jokaisen on istuttava paikallaan. Koesalista saa poistua aikaisintaan puoli tuntia kokeen todellisesta alkamisajasta. Salista pääsee kokeen aikana käymään wc:ssä (aikaisintaan puoli tuntia kokeen alkamisen jälkeen) valvojan valvonnassa. Salista poistuttuasi ja koepaperit palautettuasi et voi enää jatkaa valintakokeeseen vastaamista.

Kaikkiin valintakoepapereihin tulee kirjoittaa nimi ja ne on palautettava koesalista poistuttaessa (myös tyhjät ja vaillinaiset vastauspaperit tulee palauttaa). Koesalista et saa viedä mukanasiasi mitään aineistoja.

Todistus kokeeseen osallistumisesta

Esimerkiksi asevelvollisuuttaan suorittavat voivat pyytää koesalin valvojalta todistuksen kokeeseen osallistumisestaan.

PISTEYTYS

Koetyyppi

Kokeessa on 6 tehtävää, joista tehtävä 1 koostuu yhteensä 30:stä oikein/väärin -väittämästä. Tehtävät 2-6 ovat määrittely- ja esseetehtäviä, joille on varattu tehtäväkohtaiset vastausalueet erillisiin vastauspapereihin (aineistokoe). Tehtävät koskevat tehtävänannossa määritellyjä valintakoeteoksen ja/tai kokeessa jaetun aineiston artikkeleita.

Pistelasku

Valintakokeessa voi saada enintään 60 pistettä (teoksen kysymykset max. 30 pistettä, aineisto-osion kysymykset max. 30 pistettä). Oikein/väärin -väittämien oikeasta vastauksesta annetaan +1 piste, väärästä vastauksesta -0,5 ja tyhjästä 0 pistettä. Vastaamatta jättäminen ei vähennä pisteitä eikä sitä ole rajoitettu. Aineistokoe arvostellaan vain valintakoeteokseen perustuvassa koeosiossa parhaiten suoriutuneelta kolmannekselta, kuitenkin vähintään 350 hakijalta. Määrittely- ja esseetehtävien yhteydessä on mainittu tehtävän maksimipistemäärä. Näistä tehtävistä ei anneta miinus pisteitä.

VASTAAMISEN TEKNIikka

Kokeessa jaettavat paperit:

- valintakoeohjeet ja tehtävät (6 sivua, kaksi sivua/paperi)
- aineisto (sivut 1-9, kaksipuoleinen moniste)
- vastauslomake
- vastauspaperit (Aineistokoe) (9 sivua, yksipuolinen moniste)
- suttupaperi (**paperi, johon tehtyjä merkintöjä ei arvostella!**)

Tarkista, että materiaalissa on kaikki sivut tallella.

Vastauspaperit

Kirjoita vastauspapereiden jokaiselle sivulle **selvästi** sukunimesi ja kaikki etunimesi ja henkilötunnuksesi.

Vastauslomake

Kirjoita lomakkeeseen nimesi ja henkilötunnuksesi. Lisäksi rastita henkilötunnusta vastaavat merkit tunnuksen alla olevaan ruudukkoon. Henkilötunnuksen voit tarkistaa mukanas olevasta henkilöllisyystodistuksesta.

Kirjaa vastauksesi kysymyksiin ensin valintakoeohje- ja tehtäväpapereille. **Merkitse vastauksesi vastauslomakkeelle vasta kun olet varma vastauksestasi. Koe arvostellaan vain vastauslomakkeeseen ja vastauspapereihin tehtyjen merkintöjen perusteella.**

Vastauslomake luetaan optisesti. **Rastita** kunkin kysymyksen osalta sitä vaihtoehtoa vastaava ruutu, jonka katsot olevan vastausohjeen mukainen oikea vastaus. Tee vastausmerkinnät kuulakärkikynällä tai pehmeällä lyijykynällä. Kun haluat olla vastaamatta kysymykseen, jätä ruudut tyhjäksi.

Älä tee vastauslomakkeelle ylimääräisiä merkintöjä. Kaikki merkinnät on tehtävä huolellisesti ja selvästi. Mikäli kysymykseen on kirjattu useita vastausvaihtoehtoja tai merkintä on epäselvä, tulkitaan vastaus vääräksi. **Lue tarkat vastausohjeet vastauslomakkeelta.** Mikäli et voi kirjata vastaustasi selvästi tai joudut kumittamaan jo merkitsemäsi vastauksen ja lomake jää epäsiistiksi, pyydä valvojilta uusi vastauslomake. Merkitse uudelle lomakkeelle koko nimesi ja henkilötunnuksesi.

Suttupaperi

Kokeessa jaetaan suttupaperi muistiinpanoja varten. **Suttupaperille kirjoitettuja vastauksia ei arvostella!** Hakija voi pyytää valvojalta lisää suttupaperia kokeen aikana.

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät

Tehtävä 1.

Valintakoeteokseen perustuva tehtävä 1 koostuu oikein/väärin -väittämistä (väittämät 1–30). Kirjaa lopulliset vastauksesi sivulla kaksi (2) esitetyn ohjeistuksen mukaisesti erilliselle vastauslomakkeelle. Luonnostele vastauksesi ensin tähän tehtäväpaperiin.

Väittämät 1–10 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat” (Jan-Erik Johanson, Johanna Liljeroos-Cork, Jari Stenvall, Elias Pekkola & Paula Rossi), ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa” (Jarmo Vakkuri, Lasse Oulasvirta, Hannu Koponen, Eija Vinnari & Lotta-Maria Sinervo) sekä ”Hyvinvoinnin johtaminen” (Harri Jalonen, Petri Virtanen & Hanna-Kaisa Perna)

1. Julkishallinnon tutkimuksessa politiikan käsitteellä viitataan yksiselitteisesti poliittiseen ohjaukseen.
2. Yövaltiovallion käsitteellä viitataan valtion rooliin yksilön vapaan päätöksentekooikeuden ja omaisuuden suojaamisen turvaajana.
3. Max Weberin mukaan byrokratia on ideaalimuodossaan tehokkain hallinnan väline hallitsijan tavoitteiden toteuttamiseen.
4. Taloudelliselta luonteeltaan kuntia voidaan luonnehtia ansaintataloudellisina toimijoina, joiden toimintaa ohjaa voiton tuottaminen.
5. Musgraven esittämän luokittelun mukaan julkisen sektorin kolme päätehtävää ovat talouden vakaasta kehityksestä huolehtiminen, investointi, tuotanto- ja koulutus päätösten ohjaaminen sekä hyvinvoinnin jakaantumisesta huolehtiminen.
6. Kuntatalouden tarkastelussa reaalityalous ja rahatalous voidaan ymmärtää toistensa synonyymeinä.
7. Poliittisen osallistumisen eriytymistä tulee tarkastella erillisenä ilmiönä suhteessa laajempaan yhteiskunnalliseen eriarvoistumiseen.
8. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestelmän informaatio-ohjaus tapahtuu aina tutkittuun tietoon perustuen.
9. Hallituksen ohjelman tehtävänä on nivoa yhteen hallitusvastuussa olevien puolueiden yhteiskuntapoliittiset tavoitteet.
10. Kuntalaissa (410/2015) edellytetään kunnilta nuorten, vammaisten ja vanhusten vaikutusmahdollisuuksien varmistamista näistä asukasryhmistä koostuvien neuvostojen asettamisella.

Väittämät 11–20 perustuvat artikkeleihin *”Public Management and ethics”* (Christoph Demmke), *”Eurooppalaisen oikeusvaltion kehitys, nykytila ja tulevaisuus”* (Siina Raskulla) sekä *”Virkavastuu kansalaisten luottamusta turvaamassa”* (Ville Karjalainen, Nora Korhonen, Niina Mäntylä & Joonas Widlund)

11. Julkishallinnon kompleksiset eettiset ongelmatilanteet ovat ratkaistavissa klassisilla hyve-etiikan, velvollisuusetiikan ja utilitarismin lähestymistavoilla.
12. Kaikki EU-maat ovat laajasti ymmärrettyinä meritokratiaa yhteiskuntia.
13. Julkishallinnon reformien myötä korruptioalttius on tutkimusten mukaan vähentynyt yleisesti.
14. Oikeusvaltioissa on ”monenkeskinen kontrollijärjestelmä”, jossa kansalaiset valvovat toisiaan lain antamin valtuuksin.
15. Perustuslain 106 §:n ilmeisyysvaatimus rajoittaa tuomioistuinten harjoittamaa perustuslainmukaisuuden jälkikäteisvalvontaa.
16. Valtiosääntötuomioistuimen toiminnan valvominen poliittisessa elimessä rikkoo oikeusvaltioperiaatetta.
17. Merkittävää julkisen vallan käyttöä on mahdollista siirtää muun kuin viranomaisen hoidettavaksi perustuslain 124 §:n nojalla.
18. Tulostavuu on yksi virkavastuun muoto.
19. Rikosoikeudellinen virkavastuu on yhtä laaja virkamiehillä ja julkisyhteisöjen työsuhteisilla työntekijöillä.
20. Standardisäännöksen takia julkisen vallan käytöstä aiheutuneesta vahingosta ei saa vahingonkorvausta, jos vahingon aiheuttaja on parhaansa mukaan noudattanut vaatimuksia, mutta vahinko tapahtuu siitä huolimatta.

Väittämät 21–30 perustuvat artikkeleihin *”Local and regional development thinking and its evolution in Finland”* (Markku Sotarauta & Andrew Beer), *”Alueiden resilienssi 2020-luvun maailmassa”* (Ilkka Luoto, Antti Mäenpää & Helka Kalliomäki) sekä *”Kestävyyssmurros visiona, politiikkana ja toimintana”* (Eeva Enne, Jouni Häkli, Pekka Jokinen, Anna-Kaisa Kuusisto, Markus Laine, Helena Leino, Nina V. Nygren, Krista Willman)

21. Eksogeenisten eli alueiden ulkopuolisten tekijöiden merkitys on alkanut painottumaan nykyajan aluekehityksessä.
22. Aluekehittämisen keskeinen käsite paikka (place) on yhdistelmä fyysistä sijaintia (location), aineellisia puitteita (locale) ja tunnesidoksia asuinympäristöön (the sense of place).
23. Varhainen suomalainen aluepolitiikka oli teollistavaa aluepolitiikkaa, siinä missä nykyinen painottaa paikallislähtöisyyttä ja organisaatioiden välistä yhteistyötä.
24. Resilienssi tarkoittaa muutosjoustavuutta. Muutosjoustava henkilö, yhteiskunta, ekosysteemi tai hallinnollinen alue sietää kriisejä ja kykenee toipumaan ennalleen niistä.

25. Resilienssi yhdistetään myös alueiden kilpailukykyyn, elinvoimaan, hyvinvointiin ja kyvykkyyteen muuttua.
26. Resilienssi on alueiden voimavara, jonka vahvistumisen voi sysätä liikkeelle kohdattu kriisi.
27. Globaalin kytkeytyneisyyden aikana paikkaperustainen kehittämisstrategia perustuu siihen, että alueen elinvoima rakennetaan yksinomaan kehitettävällä alueella fyysisesti sijaitsevista aineellisista ja aineettomista voimavaroista.
28. Yhteiskunnan tuotanto- ja kulutusprosessien muuttaminen kestäviksi ei edellytä poliittista ohjausta.
29. Toimintapolitiikka (policy) tarkoittaa toimeenpanoon liittyviä käytäntöjä ja valintoja, joilla pyritään saamaan aikaan valittuja poliittisia tavoitteita.
30. Kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on vähäinen rooli yhteiskunnallisten ajattelu- ja toimintatapojen sekä järjestelmien muuttamisessa kestäviksi.

Valintakoeteokseen ja/tai kokeessa jaettuun aineistoon perustuvat tehtävät

Määrittely- ja esseetehtäviin 2-6 tulee vastata erillisille vastauspapereille kullekin tehtävälle määrätyille riveille. Viivojen ulkopuolella olevaa tekstiä ei huomioida arvostelussa. Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä. Näistä vastauksista ei anneta miinus pisteitä.

Tehtävä 2 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin ”Eurooppalaisen oikeusvaltion kehitys nykytila ja tulevaisuus” (Raskulla) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 1**.

Tehtävä 2. (max. 6 p.)

Valintakoeteoksen artikkelissa ”Eurooppalaisen oikeusvaltion kehitys, nykytila ja tulevaisuus” esitellään oikeusvaltioperiaatteet sekä Suomen perustuslakiin kirjatut perusoikeudet.

- a. Mitkä valintakoeteoksen artikkelissa kuvatut oikeusvaltioperiaatteet ovat oleellisia silloin, kun säädetään rajoituksia ja poikkeuksia perusoikeuksiin? (1 p.)
- b. Mikä on perustuslakivaliokunnan tehtävä silloin, kun säädetään rajoituksia ja poikkeuksia perusoikeuksiin? (1 p.)
- c. Aineistossa 1 kuvattiin tapauksia, joissa arvioitiin, täyttyivätkö perusoikeuksien rajoitusperusteet. Mihin perusoikeuteen tai perusoikeuksiin rajoitukset tapauksissa kohdistuivat? Millä perusteella rajoitusten joko nähtiin tai ei nähty olevan perusoikeuksien rajoitusperusteiden mukaisia? (4 p.)

Tehtävä 3 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa” (Vakkuri, Oulasvirta, Koponen, Vinnari ja Sinervo) ja/tai valintakokeessa jaettavaan **aineistoon 2**.

Tehtävä 3. (max. 6 p.)

Valintakoeteoksen artikkelissa ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa” käsitellään julkisen talousjohtamisen keskeisiä osa-alueita. Kohdat a ja b.

- a. Nimeä ja määrittele valintakoeteoksessa esitetyt julkisen talousjohtamisen osa-alueet eli keskeiset ”osaamisen työvälineet”. (3 p.)
- b. Kuvaa, miten nämä osa-alueet ilmenevät aineistotekstissä. Kuvaa vähintään kaksi esimerkkiä kustakin osa-alueesta. (3 p.)

Tehtävä 4 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin *Hyvinvoinninjohtaminen (Jalonen, Virtanen & Perna)* ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon **2 ja 3**.

Tehtävä 4. (max. 6 p.)

Valintakoeteoksen artikkelissa ”Hyvinvoinninjohtaminen” keskustellaan politiikkainstrumenteista. Valintakoeteoksen artikkeliin ”Hyvinvoinnin johtaminen” pohjautuen

- a. Nimeä mihin kolmeen luokkaan politiikkainstrumentit tavanomaisesti jaetaan? (3 p.)
- b. Kerro millaisia ja mihin luokkiin kuuluvia politiikkainstrumentteja aineistoissa 2 ja/tai 3 kuvataan. Kuvaa vähintään kolme esimerkkiä aineistosta. (3 p.)

Tehtävä 5 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin *”Kestävyyssmurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia” (Enne, Häkli, Jokinen, Kuusisto, Laine, Leino, Nygren & Willman)*, ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon **3**.

Tehtävä 5. (max. 6 p.)

- a. Määrittele valintakoeteoksen artikkelissa *”Kestävyyssmurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia”* esitelty Maarten Hajerin institutionaalisen epäselvyyden käsite (2 p.)
- b. Tunnista aineiston 3 perusteella, kuinka kohdassa a) määrittelemäsi institutionaalinen epäselvyys näyttäytyy koronapandemian hallinnassa. Poimi kahdeksan esimerkkiä. (4 p.)

Tehtävä 6 perustuu kohdan a ja b osalta valintakoeteoksen artikkeliin *”Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat” (Johanson, Liljeroos-Cork, Stenvall, Pekkola & Rossi)* sekä kohdan c osalta koko valintakoeteokseen ja valintakokeessa jaettavaan aineistoon **3**.

Tehtävä 6. (max. 6 p.)

- a. Mitkä kaksi hallinnon uudistamisen trendiä ovat keskeisellä tavalla lisänneet julkisen hallinnon hybridisyyttä? Pohdi lyhyesti, miksi nämä trendit ovat tuottaneet hybridisyyttä julkisessa hallinnossa. (2 p.)
- b. Millaisia kriteereitä voidaan valintakoeteoksen mukaan käyttää hybridihallinnan tunnistamisessa? (2 p.)
- c. Miten aineistossa mainittu koronakriisin hallintaan liittyvä ”hybridistrategia” eroaa pääsykoekirjassa käsitellystä ”hybridihallinnasta”? Vastauksessa on mainittava vähintään neljä eroavuutta. (2 p.)